

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 5674/2021
06.04.2023. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славка Којић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Покрајинског фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала Нови Сад, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2527/20 од 10.11.2020. године, у седници већа дана 06.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2527/20 од 10.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 802/2020 од 29.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне и апсолутне ненадлежности тог суда. Ставом другим и трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име неисплаћеног износа заосталих пензија иза покојне мајке ББ бивше из ... исплати на име главнице дуга износ од 2.867.607,93 динара са законском затезном каматом почев од 21.09.2019. године до исплате и износ од 1.608.371,36 динара на име обрачунате камате до 20.09.2019. године, у року од 15 дана. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 223.860,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, у року од 15 дана. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу преко досуђеног износа од 2.867.607,93 динара до траженог износа од 4.475.979,29 динара са законском затезном каматом почев од 21.09.2019. године до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2527/20 од 10.11.2020. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба туженог и наведена првостепена пресуда у обавезујућем делу је преиначена тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име наслеђеног износа неисплаћених заосталих пензија иза покојне мајке ББ, исплати на име главнице износ од 2.867.607,93 динара са законском затезном каматом почев од 21.09.2019. године до исплате и износ од 1.608.371,36 динара на име обрачунате камате на износ главног дуга до 20.09.2019. године, а обавезан тужилац да туженом на име парничних трошкова исплати износ од 950,00 динара. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 142.360,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, битне повреде одредаба парничног поступка учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20), па је испитао правилност побијане пресуде према члану 408. ЗПП и нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене неке одредбе парничног поступка и нема битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП. Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и одлуку засновао на образложеној оцени о правном значају битних чињеница чија тачност није доведена у питање наводима ревизије тужиоца. Врховни касациони суд не узима у разматрање наводе ревизије изван дозвољених разлога за изјављивање овог ванредног правног лека применом члана 407. став 1. ЗПП. Одредбом става 2. истог члана изричито је прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању, мајци тужиоца сада покојној ББ рођеној ...1945. године, која је поднела захтев за признавање права на пензију дана 05.12.1996. године, решењем туженог од 05.05.1997. године признато је право на привремену пензију почев од 23.12.1996. године у месечном износу аконтације од 767,30 динара. Пре доношења овог решења, мајка тужиоца је 23.04.1997. године изашла из куће и више се никада није вратила, због чега њој пензија није исплаћивана, а након што је правноснажним решењем од 08.10.2018. године проглашена за умрлу и као датум њене смрти утврђен ...2015. године, тужени је по пријему тог судског решења, по службеној дужности решењем од 30.05.2019. године утврдио да је ББ дана ...2000. године навршила 55 година живота и спрам пензијског стажа од 30 година утврдио износ старосне пензија од 1.686,55 динара месечно, те да ће се исплата извршити за период од ...2000. године до утврђеног дана смрти ...2015. године уз обрачун исплаћених износа по ранијим решењима. На потраживању неисплаћених износа пензија и правима по решењу туженог од 30.05.2019. године тужилац је оглашен наследником решењем јавног бележника од 24.06.2019. године. У складу са обрачуном неисплаћеног износа пензија покојне ББ за период од ...2000. године до утврђеног дана њене смрти ...2015. године, тужени је исплатио тужиоцу износ од 2.735.642,86 динара, што није спорно, као ни то да су уплате извршене у периоду од 23.07.2019. године до 06.09.2019. године. Након примљених исплата обрачунатог износа неисплаћене пензије, тужилац се обратио туженом писменим од 07.10.2019. године којим је захтевао исплату по приложеном обрачуну вештака којим је обухваћен обрачун законске затезне камате, што тужени није прихватио уз дати одговор да не исплаћује законску затезну камату на начин како то тужилац тражи. На захтев тужиоца вештак је извршио обрачун законске затезне камате на сваки месечни износ пензије наведен у обрачуну туженог од времена када су пензије биле исплаћиване другим корисницима закључно до

20.09.2019. године, уз урачунавање уплата туженог у исплату камате, те исказао да на дан 20.09.2019. године неизмирени дуг износи укупно 4.475.979,29 динара, од чега главница 2.867.607,93 динара и камата 1.608.371,36 динара.

На основу изнетог стања ствари, првостепени суд је тужбени захтев усвојио за износ од 2.867.607,93 динара са законском затезном каматом почев од 21.09.2019. године до исплате и износ од 1.608.371,36 динара на име обрачунате камате, полазећи од садржине решења о наслеђивању у којем је поред износа пензија оставитељке до утврђеног датума смрти, наведено да заоставштину чини и припадајућа законска затезна камата и сва права по решењу РФ ПИО од 30.05.2019. године, те уз схватање да тужени није имао основа да обустави исплату пензије само на основу сазнања добијених од радника поште односно имао је могућност да исплату врши у депозит суда, што није учинио, и пао је у доцњу у погледу исплате месечних износа неисплаћених пензија у утуженом периоду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован, имајући у виду регулативу која је важила од времена доношења решења туженог од 05.05.1997. године којим је мајци туженог признато право на привремену пензију, односно решења туженог од 30.05.2019. године о утврђеном износу старосне пензије од ...2000. године, полазећи од Савезног Закона о основама пензијског и инвалидског осигурања („Службени лист СРЈ“, број 30/96) којим је било прописано да се пензије утврђују у месечном износу и исплаћују уназад (члан 109.) и да је организација за осигурање код које је остварено право на пензију или новчану накнаду дужна да кориснику права исплаћује износе који му припадају у месту његовог боравка у Савезној Републици Југославији (члан 110. став 1), као и Републичког Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Србије“, број 52/96) којим је у члану 90. прописано да се доспели месечни износи пензије, који нису могли бити исплаћени због околности које је проузроковао корисник, накнадно исплаћују највише за три године уназад рачунајући од дана када по престанку деловања тих околности, корисник поднесе захтев за исплату, те Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Србије“, број 34/2003 са изменама) којим се задржава исто законско решење, а са три године на 12 месеци скраћује остваривање права наплате доспелих месечних износа пензије по престанку деловања околности које су спречиле њихову исплату (члан 123.). Цењено је да с обзиром да је мајка тужиоца нестала пре донетог решења туженог којим јој је признато право, тужени није био у обавези да врши исплате по решењу које није могао доставити осигуранику, а ту могућност му је ускратио сам осигураник, те да је у даљем тужени поступао по својим овлашћењима и дужностима, након проглашења мајке тужиоца умрлом по службеној дужности донео решење 30.05.2019. године којим је утврдио право на старосну пензију и обим права до момента смрти осигураника, а потом на основу оставинског решења тужиоцу као наследнику исплатио целокупан износ неисплаћене пензије његове мајке до утврђеног датума њене смрти. Тужени није био у доцњи са исплатом износа које је обрачунао након донетог решења од 30.05.2019. године, нити га може обавезивати садржина решења о обиму заоставштине донетог у оставинском поступку чији учесник није био, већ је за потребе тог поступка доставио обрачун који тужилац није оспоравао. Другостепени суд је закључио да не постоје услови за одговорност туженог по одредбама члана 154. став 1, 155. и 172. Закона о облигационим односима. Тужени не може бити обавезан на исплату новчаног

износа поврх обрачунатог на основу решења од 30.05.2019. године којим је утврђен обим права и у складу са тим исплата извршена у пуном износу припадајућег.

По оцени Врховног касационог суда, ревизија тужиоца није основана у оспоравању правилности пресуде другостепеног суда.

У овој правној ствари, није спорно да је тужени исплату пензија обуставио под околностима нестанка покојне ББ, кориснице признатог права на пензију као личног права, а да је након правноснажног решења о проглашењу ББ за умрлу и утврђењу да је датум њене смрти ...2015. године, донео решење од 30.05.2019. године којим је утврђен обим права до дана њене смрти ...2015. године, с`тим да се обрачунају исплаћени износи по ранијем решењу (решење о привременој пензији које је донето 05.05.1997. године), и у складу са тим исплату извршио по окончаном оставинском поступку, тужиоцу као наследнику. Решење донето у оставинском поступку, код утврђења заоставштине позива се управо на решење туженог од 30.05.2019. године, сагласно којем је тужиоцу неспорно исплаћен припадајући износ неисплаћених пензија. Насупрот јасне садржине решења од 30.05.2019. године и достављеног извештаја туженог о износима пензија до утврђеног датума смрти оставитељке, тужиоцу као учеснику оставинског поступка није могло остати непознато на шта се односе уплате туженог, вршене после правноснажности оставинског решења, односно да се исплаћује новчано потраживање на име неисплаћених пензија оставитељке као њена заоставштина. Решењем о наслеђивању није могла бити обухваћена и камата, јер се не ради о признатом праву оставитељке, ни о праву наследника. Супротни наводи ревизије су неосновани. Неприхватљиво је схватање ревидента да није било основа да тужени обустави исплату пензије сада покојне ББ, засновано на наводима да се привремена пензија достављала на кућну адресу и да је поштар исплатио пензију 30.09.1997. године, а о нестанку корисника пензије тужена сазнала од службеника поште, што не може имати утицаја кад у ситуацији нестанка кориснице права на пензију као личног права, услова није било да се исплата врши лицима која нису била овлашћена за пријем исплата. Оспоравање се своди на погрешно тумачење да тужиоцу припада законска затезна камата као да је тужени био у доцњи са исплатама месечних износа пензија, што овде није случај из разлога правилно наведених у образложењу побијане пресуде.

Обуставом исплате пензије по праву признатом мајци тужиоца која је нестала 13.04.1997. године и проглашена је умрлом решењем суда од 08.10.2018. године, није учињена повреда права, како се ревизијом погрешно тумачи. На страни туженог није било пропуста тиме што је исплату обуставио одсутном лицу током периода у коме су постојале околности немогућности исплате због нестанка лица, а које су после проглашења несталог лица за умрло условиле потребу да се наследник легитимише правноснажним оставинским решењем. Имајући у виду да током тог периода тужени није био у доцњи са исплатом пензија, правилно је другостепени суд закључио да је постављени тужбени захтев неоснован и тај захтев одбио правилном применом материјалног права, дајући за своју одлуку разлоге које овај суд прихвата као правилне, налазећи да се детаљнијим објасњењем не би постигло ново тумачење права нити допринело уједначеном тумачењу права (члан 404. став 2 ЗПП).

На основу изнетог, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, применом члана 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић